

Práce je spíš jednodušší, zabývá se poměrně triviálními sděleními. Požadavky plní spíše hraničně, ale plní. 10 b Jan širůček

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

Ke své práci jsem si vybrala článek ze serveru Novinky.cz s názvem „Američtí vědci zjistili, že zlomené srdce lze vyléčit“. Autor článku čerpá (dle v textu zmíněných zdrojů) ze serveru BBC News a časopisu Journal of Cardiology, kde se mi podařilo dohledat původní výzkum.

Článek na Novinky.cz je v podstatě přeloženou, lehce zkrácenou, verzí publikovaného článku na BBC News. Dá se tedy polemizovat, zda autor českého článku původní studii vůbec četl.

Studii o syndromu zlomeného srdce, odborně Takotsubo kardiomyopatie (TC), se chtěli vědci dozvědět více o charakteristice, léčbě i historii této problematiky. Nalezení léku tedy nebylo primárním účelem. Výzkum byl založen na odborné diagnostice u pacientů s akutními koronárními problémy. Jednalo se o 70 pacientů ze dvou nemocnic v Rhode Islandu, kteří byli vybráni z 19 180 lidí s kardiální katetrizací na základě Mayo kritérií pro TC. 95% vzorku tvořily ženy po menopauze. Výzkum probíhal od července 2004 do dubna 2008. Kontakt s pacienty byl udržován prostřednictvím telefonních rozhovorů. Studie uvádí podrobný popis lékařských údajů, porovnání potíží u jednotlivých členů vzorku, výsledky vyšetření EEG a další.

Průběžné údaje sumarizovali jako průměr +/- směrodatná odchylka, kategorické proměnné byly prezentovány frekvencí i procenty a statistická významnost je $p < 0,05$. Použili také chí kvadrát testu dobré shody ke studiu rozdílů mezi skupinami.

Data byla uvedena přehledně v tabulkách, dalo se z nich tedy srozumitelně číst. Grafy byly použity pouze dva, sloupcové, a týkaly se častostí výskytu kardiální katetrizace a syndromu TC v jednotlivých měsících.

Léčba probíhala podáváním standardních kardiovaskulárních léků. Závěr není jednoznačný. Autoři uznávají, že předchozí stresové faktory byly prokázány jen u 67% pacientů, zkoumaný vzorek byl malý a tvořily ho převážně postarší ženy.

Článek je psán přístupněji čtenáři, bez odborných rozborů, ale s pár nesrovnalostmi. Správně uvádí velikost vzorku, místo výzkumu, dobu trvání i nejčastěji podávané léky, u kterých oceňuji jejich konkrétní názvy. Avšak již v úvodu se píše, že se všichni pacienti ze syndromu TC vyléčili, což popírá primární studii. V ní se dočteme, že došlo k 3 úmrtím. Tato rozdílná tvrzení pokračují v téže větě informací o 20% kriticky nemocných lidí ze vzorku. Výzkum ale shledal kriticky nemocnými 11 pacientů, kteří tvoří z celkového počtu 70 přibližně 16%. Tato mylná informace se zde vyskytuje ještě jednou. Už však ne jako 20%, ale „jedna pětina“. Nejspíše se snaží tímto opakováním docílit u čtenáře dojmu, že se dočítá stále nové a nové poznatky. Tato strategie se zde objevuje ještě podruhé – 67% a poté „dvě třetiny“ pacientů. Při prvním čtení jsem si to neuvědomila, na což nejspíš autor spoléhá.

Před údajem 67% pacientů se v článku vyskytuje slovo „asi“, přitom ve studii je toto číslo jasné, nijak zaokrouhlené. Možná má tato nejistota vyvolat u čtenáře dojem, že to mohlo být i více než 67%. U další interpretace tohoto čísla se také objevuje nejasná formulace – „Dvě třetiny pacientů – v téměř všech případech šlo o ženy po menopauze- zakusily... stresující ... událost.“ Není úplně zřejmé, zda se tvrzení o ženách v menopauze týká celého vzorku nebo jen oněch dvou třetin pacientů. Ze studie víme, že ze všech 70 pacientů tvořily ženy po menopauze 95%, ale pro laického čtenáře může daná

věta vytvořit dojem, že pouze ženy po menopauze zažily před hospitalizací stresové situace, kdežto zbývající jedna třetina byla tvořena např. muži, které vedly k symptomům jiné příčiny.

U příkladů emocionálního a fyzického strádání určitě nelze uvést všechny z primární studie. Dle mého správně byly uvedeny dvě nejčastější možnosti u emocionálního strádání, ale u fyzického byla druhá možnost- automobilová nehoda – uvedena jako nehoda malého motorového vozidla a zažil ji pouze jeden člověk. Jako příklad mi tedy připadá nevhodná, když se nad ní nacházejí ještě tři častější možnosti.

Autor v závěru uvádí, studie naznačuje spíše spojení syndromu TC spíše se srdečním svalem než koronárními tepny, ale ve výsledcích výzkumu jsem se nic takového nedočel.

Celkově podává článek shrnutí základních údajů a nejasnosti mnou objevené možná nejsou pro běžného čtenáře tolik důležité. Právě proto mi připadá toto zkreslování zbytečné. Taktéž i opakování údajů, akorát jinými slovy. V textu chybí odborný popis i uvedení slabých míst výzkumu, která sám vědecký tým přiznává. Po této zkušenosti budu určitě v budoucnu při čtení podobných článků pozornější.

ZDROJE

Medics ‚can mend a broken heart‘. (2009, 27.března). BBC news.

Staženo 22.4.2012 z <http://news.bbc.co.uk/2/hi/health/7967660.stm>

Američtí vědci zjistili, že zlomené srdce lze vyléčit. (2009, 28.března). Novinky .cz.

Staženo 20.4.2012 z <http://www.novinky.cz/koktejl/165052-americti-vedci-zjistili-ze-zlomene-srdce-lze-vylecit.html>

R.A.Regnante et al.(2009). Clinical Characteristics and Four-Year Outcomes of Patients in the Rhode Island Takotsubo Cardiomyopathy Registry. The American Journal of Cardiology. 103(7). Str. 1015-1019.

Staženo 20.4.2012 z <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0002914908022157?via=sd>